

dukter paa Grund af daarlig Behandling bliver — ja, man kan ikke kalde den uspiselig, men mindre appetitlig, fordi der mangler kvindelig Betjening. Paa Kronborg er der i Køkkenet een Kvinde, som skal lave Mad undertiden til 6—700 Mand, og hun har til sin Assistance 8 à 12 Soldater, som i de allerfeste Tilfælde ere aldeles ukyndige i Madlavning. Ganske vist har jeg stor Respekt for Kvindens Dygtighed og Arbejdskraft, men selv om hun har 8 à 12 i Madlavning ukyndige Soldater til Hjælp, maa det sikkert erkendes, at det er umuligt for hende at lave god Mad til 6—700 Mand, der maa gaa noget i Stykker for hende, det kan ikke undgaas. Og det er ogsaa det, som der for en stor Del har været klaget over: Selve den paagældende Husmoder paa Kronborg er en overordentlig dygtig og energisk Kvinde, men hun har en Arbejdsdag som oftest fra Klokken 3 Morgen til Kl. 7—8—9 om Aftenen. Jeg skal nævne som Eksempel, at naar hun skal lave Frikadeller til Mandskabet, maa hun op Kl. 3 og paabegynde Stegningen af disse for at kunne være færdig til Kl. 11—11 $\frac{1}{2}$; det er klart, at det kan ikke blive ordentligt, tilmed naar Forholdene i Køkkenet paa forskellige Felter ikke ere heldige. Jeg har derfor ved mine Undersøgelser af dette Forhold faaet den Opfattelse, at der maa mere kvindelig Betjening til.

Nu er imidlertid Forholdet det, at man med de 65 Øre, som daglig fradrages Mandskabets Lønning til Kostforplejningen, ikke vil kunne antage lønnet Medhjælp ud over den ene Kvinde, der allerede er der. Man har ondt ved, siger man, allerede nu at klare sig med disse Penge. Og det er ikke alene fra Kronborg, at disse Erklæringer lyde. Jeg ved, at det samme er Tilfældet ved Kostforplejningen her i København, og det er mulig ogsaa saaledes andre Steder. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Forsvarsminister, om det ikke vilde være betimeligt — jeg tror nemlig, at naar kyndige Folk kom til at skønne over disse Sager, vilde de 65 Øre kunne slaa til —, at man nedsatte en lille Kommission til at undersøge hele dette Forhold. Det behøvede blot at være 2—3 Mand, det skulde naturligvis være Folk, der specielt var kyndige i den Slags Sager. Jeg mener, at man kunde tage en Intendant af Hæren; de uddanne sig jo allerede nu noget i den Retning, og man kunde f. Eks. saa henvende sig til 2 i øvrigt paa det paagældende Omraade prak-

tiske Folk. Jeg skal her nævne Forstanderen paa Skoleskibet for Skibskokke og Inspektøren ved en af de større københavnske Stiftelser, hvor Kostforplejning leveres. Det er mig nemlig bekendt, at Forplejningen til de københavnske Stiftelsers Alumner ikke paa langt nær koster det Beløb, som Forplejningen til Soldaterne koster.

Nu vil man maaske indvende, at det er ældre Mennesker, der ikke spise saa meget som Soldater. Men Soldaternes Forplejning koster næsten ogsaa det dobbelte af, hvad Forplejningen koster paa disse Stiftelser. I en mindre Provinsby som den, hvori jeg selv hører hjemme, er Forholdet saaledes det, at Forplejningen til Fattiggaardens Beboere er 25 Øre billigere pr. Individ for hver Dag end det, som der nu betales for Soldaterne. Det er godt troligt, at man kunde slippe igennem med de 65 Øre, som nu fradrages, naar kyndige Folk kom til at udtale sig om, hvorledes Sagen skulde gribes an. Jeg tror, at en saadan lille Kommission vilde kunne give Krigsbestyrelsen Besked om dette Forhold og være til Gavn for den Forplejning, som efter min Mening er udmærket god, saa at Mandskabet, der skal leve under den, kunde blive tilfreds dermed. Men indtil det kan ske, vil jeg henstille til den højtærede Forsvarsminister og det høje Ting, om det ikke er rimeligt, at Staten sørger for, at der kommer mere kvindelig Betjening i Soldaterkøkkenet —, end der nu er, og at Staten paatager sig Udgiften derved. Der kunde ikke blive Tale om nogen meget stor Sum.

Til Slut skal jeg rette en Henstilling til den højtærede Forsvarsminister med flere Ministre. I sidste Rigsdagssamling vedtog Rigsdagen en Lønningslov for de saakaldte 4 store Etater og desuden en lang Række af Lønningslove for forskellige Statsinstitutioners Embeds- og Bestillingsmænd. Der er imidlertid nogle Etater, som ikke ere komne med, saaledes Forstsvæsenet, Vandbygningsvæsenet og rimeligvis flere andre, som vel i de sidste Aar have faaet deres Lønningsforhold forbedrede, men som nu alligevel med Hensyn til Lønningsvilkaar staa langt under, hvad der gives deres ligestillede ifølge de Love, som bleve vedtagne i Fjor. De Lønninger, der bydes Forstsvæsenets og Vandbygningsvæsenets Personale, svare ikke paa langt nær til, hvad der bydes Tjenestemænd i andre Etater. Jeg vil derfor spørge de højtærede Ministre, særlig Finansministeren, om han vil fremkomme